

Čís. 76.

Zákon ze dne 7. února 1919,

kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením.)

Na základě usnesení Národního shromáždění se nařizuje:

I. Ustanovení všeobecná.**§ 1.**

Obecní sbor, nazývaný dosud obecním představenstvem, zve se obecní (městskou) radou. Obecní sbor, nazývaný dosud obecním výborem (sborem obecních starších a j.), zve se obecním (městským) zastupitelstvem.

§ 2.

Konání schůzí obecního zastupitelstva s označením místa, dne a hodiny, jakož i programu musí býti — mimo zákonem stanovené osobní pozvání všech členů — způsobem, v místě obvyklým, veřejně vyhlášeno alespoň tři dni napřed, v případech pilných alespoň jeden den napřed.

§ 3.

O předmětech, které nebyly dány na program a veřejně vyhlášeny, lze jednati pouze, souhlasí-li aspoň tři čtvrtiny přítomných členů.

Ustanovení toto netýká se pouhých dotazů.

Žádá-li o to aspoň dvanáctina členů zastupitelstva, nejméně však dva, jest povinen obecní starosta dáti určitý předmět na program nejbližší schůze zastupitelstva.

Žádost budiž podána nejdéle třetí den předem schůze u obecního úřadu písemně.

§ 4.

Schůze obecního zastupitelstva konají se nejméně jednou za dva měsíce; mimo to musí býti schůze svolána, žádá-li za to písemně čtvrtina všech členů zastupitelstva, označíc přesně předmět jednání.

§ 5.

Jednání a usnesení zastupitelstva, rady a komisí nesmí býti přítomen, aniž se ho účastní člen dotčeného sboru, jde-li o zvláštní osobní ať soukromý nebo veřejný zájem jeho samého, jeho manželky neb osob s ním příbuzných a sešvakřených do druhého stupně.

Totéž platí o zákonných zástupcích, členech správní rady akciové společnosti, jednatelích společnosti s obmezeným ručením, členech představenstva hospodářských a výdělkových společenstev, o advokátech, notářích, stavitelích, civilních technících a pod., jde-li o zvláštní osobní soukromý nebo veřejný zájem osob a korporací, které zastupují.

Členové zastupitelstva neb komisí nesmějí zastupovati obec ve sporech, leda za náhradu hotových útrat, a nesmějí dávatí právní rady stranám ve sporech proti obci. Nesmějí se přímo ani nepřímou účastníti dodávek a prací, obcemi, obecními ústavy neb podniky zadávaných, nesmějí pachtovati vybírání dávek obecních. Ve výjimečných případech může dozorčí úřad k návrhu obecní rady povolití úchylku od těchto zásad.

§ 6.

Zaměstnanci obce, obecních ústavů neb podniků jsou po dobu, kdy budou členy zastupitelstva neb komisí s právem hlasovacím, vyloučeni z veškerého mimořádného postupu a mimořádného započítání služebních let.

§ 7.

Obecní rada tvoří sbor, který za předsedání starostova usnází se o všech věcech, které podle zákona nejsou výslovně vyhrazeny obecnímu zastupitelstvu, aneb podle nařízení zákonných, po případě usnesení obecního zastupitelstva, nejsou vzneseny na starostu.

§ 8.

Schůze obecní rady konají se zpravidla jednou týdně a jsou neveřejné; schůze komisí konají se podle potřeby a jsou též neveřejné.

Jinak platí pro jednání obecní rady a komisí obdobně nařízení, platná pro obecní zastupitelstvo, vyjímajíc nařízení o zvaní na schůze, které se upraví jednacím řádem, schváleným obecním zastupitelstvem.

§ 9.

Vedoucí úředníci koncepční a odborní mají právo a povinnost zúčastniti se hlasem poradním všech schůzí obecního zastupitelstva, obecní rady a komisí, pokud jde o otázky spadající do oboru služby, pro který byli ustanoveni, nemají-li podle dosavadních nařízení právo hlasovací.

§ 10.

Členové obecních zastupitelstev, rad a komisí, kteří ztratou času při výkonu těchto svých funkcí, vyjímajíc schůze obecního zastupitelstva by trpěli hmotnou újmu, mají nárok na náhradu dietami, které určí obecní zastupitelstvo.

K platnosti tohoto usnesení jest třeba schválení vyššího správního úřadu, který má dozor nad hospodářstvím obce.

Veřejným zřízencům, kteří jsou členy obecního zastupitelstva, rady, nebo komisí, musí býti bez újmy platových i postupových nároků poskytnuta možnost, vykonávati tyto funkce.

V obcích do 1000 obyvatelů buďtež konány schůze obecního zastupitelstva buď večer neb v neděli anebo vůbec v takovou dobu, kdy nejméně jsou členové rušeni ve svém pravidelném zaměstnání.

§ 11.

Je-li z důvodu § 5 podjato tolik členů, že zastupitelstvo neb rada nejsou způsobilé se usnášeti, přechází rozhodování s rady na zastupitelstvo, po případě se zastupitelstva na nadřízený úřad správní, není-li v té věci zvláštních zákonných nařízení.

§ 12.

Stížnosti do usnesení obecní rady neb do rozhodnutí starostova k obecnímu zastupitelstvu nutno podati ve lhůtě 14 dnů, pokud není dosavadními zákonnými nařízeními stanovena lhůta kratší.

Stejná lhůta platí pro stížnosti do usnesení obecních zastupitelstev měst statutárních k zemskému výboru, není-li o tom zvláštních nařízení.

Pro stížnosti do rozhodnutí obecních orgánů k nadřízeným úřadům politickým platí lhůta 14denní, není-li ve zvláštních zákonech stanoveno jinak.

II. Ustanovení o správě hospodářské.

§ 13.

Veškerá vydání z důchodů obecních, jakož i ústavů, podniků, fondův a nadací, obcí spravovaných, poukazuje k výplatě starosta podle usnesení obecní rady neb jejího zmocnění.

Jenom v případech naléhavých a nepředvídaných, kterých bez škody a nebezpečí pro obec neb občanstvo nelze odložit, může starosta sám s vlastní odpovědností poukázati nutné vydání, musí však nejdéle v příští schůzi předložit věc k dodatečnému schválení obecní radě, po případě, jde-li o vydání rozpočtem neuhrazené, obecnímu zastupitelstvu podle nařízení níže uvedených.

§ 14.

Ve všech obcích musí býti zřízeny zvláštní finanční komise.

Polovici členů volí obecní zastupitelstvo, ostatní ustanovuje dohlédací úřad, vyžádav si návrhy volebních skupin. Při tom šetřeno budiž zásady, že komise má se skládati aspoň polovici z nečlenů obecního zastupitelstva a mítí mezi sebou odborníky.

Finanční komise má právo kontrolovati veškeré hospodářství obecní a stěžovati si s účinkem odkládacím k dohlédacímu úřadu do všech usnesení obecního zastupitelstva povahy finanční.

Komisi této musí býti zejména předloženy rozpočty a účty obecní před veřejným vyložením, aby je prozkoumala a o nich se vyjádřila.

Komise musí svá vyjádření podati do 8 dnů a ve zvláštních nutných případech do 3 dnů, nebýla-li jí povolena obecním zastupitelstvem neb obecní radou lhůta delší, jinak se k vyjádření nehledí.

Vyskytnou-li se v komisi mínění odchylná ve věci, budiž též stanovisko menšiny i s důvody ve vyjádření uvedeno.

§ 15.

Návrh na nové vydání, v příslušné položce rozpočtu neuhrazené, může vycházeti pouze od obecní rady a musí finanční komise býti požádána, aby se o něm vyjádřila. Spolu s vydáním musí býti schválena úhrada, jinak usnesení jest neplatné a nesmí býti obecní radou provedeno.

§ 16.

Učiní-li se jinak zastupitelstvu návrh na nové vydání, musí býti odkázán obecní radě a finanční komisi, aby se o něm vyjádřily a navrhly úhradu. Teprve potom může býti vydání schváleno obecním zastupitelstvem spolu s úhradou.

§ 17.

Co uvedeno v §§ 15 a 16 o návrhu na nová vydání, platí též o návrhu na zastavení nebo snížení rozpočteného příjmu.

§ 18.

Výjimka od ustanovení §§ 15 a 16 připouští se jen, běží-li o náhlá, nepředvídaná opatření, která naprosto nemohou býti odložena, na příklad při živelních pohromách. V takových případech musí však věc býti předložena obecnímu zastupitelstvu nejdéle v nejbližší schůzi s návrhem obecní rady a finanční komise stran úhrady.

§ 19.

Jde-li o nový podnik, neb zařízení, v rozpočtu neuvedené, k jejichž úhradě bude třeba uzavřítí půjčku, zciziti kmenové jmění obecní, zvýšiti přírůžku obecní k daním přímým neb nepřímým nejméně o 20% aneb zavésti novou neb zvýšiti nejméně o $\frac{1}{5}$ dosavadní samostatnou dávku obecní, — nehledě k předpokládanému čistému výnosu — nutno nejméně po dobu 8 dnů před schůzí obecního zastupitelstva vyložití veřejně povšechný plán a rozpočet k nahlédnutí.

Podá-li v této lhůtě námítky proti návrhu v obcích do 10.000 obyvatelů nejméně jedna desetina voličů, zapsaných v posledním pravoplatném seznamu voličském, přechází rozhodnutí o tom, zda a jakým způsobem se má podnik neb zařízení provésti, na vyšší úřad, povolaný dohlédati na hospodářství obecní. Avšak vždy stačí podpis 5000 voličů.

§ 20.

Širší sbory samosprávné, po případě státní správa převezmou tyto obory posavadní působnosti obecní:

1. Věcný náklad na školství obecné;
2. policii bezpečnostní a polní;
3. policii zdravotní a mravnostní;
4. stavbu a udržování silnic;
5. správu chudinskou a ústavy dobročinné.

§ 21.

Ku provedení změn, podle § 20. zamýšlených, předloží vláda do jednoho roku osnovy zvláštních podrobných zákonů.

§ 22.

Vědomé přestoupení nařízení §§ 5 a 6 trestá se dohlédacími úřady, není-li čin nebo opomenutí trestné podle trestního zákona, pokutou do 1000 K a při opakování pokutou do 5000 K.

Mimo to, opakuje-li se věc, může býti vyslovena nevolitelnost do zastupitelstva obecního na příští volební období.

Přestoupení nařízení §§ 13, 14 odst. 4., 15. až 18. trestá se dohlédacími úřady pokutou do 200 K a při opakování pokutou do 500 K.

III. Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 23.

Vláda se zmocňuje, aby v přechodné době do konce r. 1919 slučovala nebo rozlučovala obce, a měnila hranice obcí a okresů.

V této době není potřebí k těmto opatřením dobrých zdání, vyjádření neb souhlasu účastněných obcí neb jakýchkoliv sborů správních, úřadů nebo sborů zákonodárných.

Vláda však jest povinna zamýšlené sloučením, rozlučením, nebo změnu hranic uveřejniti ro dobu osmi dnů vyhláškou v účastněných obcích. V dalších osmi dnech má každý právo podati u ministerstva vnitra připomínky.

§ 24.

Ustanovení zákonná o právech virilistů, jakož i ustanovení šesté hlavy moravského obecního zřízení ze dne 15. března 1864, čís. 4 zem. zák. se zrušují.

§ 25.

Rovněž se zrušuje 2. věta § 65. českého obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 zem. zák.

§ 26.

Nařízením bude stanoveno, od kdy mají ustanovení shora uvedená platiti na Slovensku.

§ 27.

Zákon tento nabude účinnosti zároveň s novým řádem volebním v obcích.

Zároveň pozbývají platnosti všechny zákony, pokud tomuto zákonu odporují.

§ 28.

Provedením pověřují se ministři vnitra, financí, veřejných prací, školství a národní osvěty, zdravotnictví, sociální péče.

T. G. Masaryk v. r.

Švehla v. r., v zastoupení min. předsedy
a jako ministr vnitra.

Dr. Vrbenský v. r.

v zastoupení ministra zdravotnictví.

Habermann v. r.

Dr. Rašín v. r.

Staněk v. r.

Dr. Winter v. r.